

Kodály Debrecenben

A Debreceni Zenede már jóval Kodály Zoltán születése előtt, 1864-ben gyakorlatába iktatta Kodály majdani zenei nevelési koncepciójának egyik alapvető elemét, miszerint a növendékeknek énekes megalapozással kell megismerkedniük a kottaolvasással a hangszertanulás megkezdése előtt. Az az általános képezde, amelyet az orgonista-tanár, *Szotyori Nagy Károly* a 19. század második felében 34 évig vezetett, ezt a célt tűzte ki, így pedagógiai tartalmában messze megelőzte korát.

Kodály életében több szálon is kapcsolódott Debrecen városához. Amint azt *Straky Tibor* zongoraművész-tanár, a helyi Zeneművészeti Szak-középiskolát 1966 és 1988 között vezető igazgató írásából is tudhatjuk, Kodály első vidéki zenetörténeti előadása *Régi magyar táncok* címmel Debrecenben volt (1925), amint a *Háry János* első vidéki és szabadtéri előadása is, melyet a Magyar Rádió is közvetített (1934). A *Székely fonót* elsőként vidéken a debreceni Csokonai Színházban vitték színre (1937), és Kodály életében csak egyszer, Debrecenben adott engedélyt arra, hogy oktatási intézmény, a Zeneművészeti Szakiskola felvegye nevét.

Ebben jelentős része volt *Gulyás Györgynek*, aki Békéstarhoson történelmi jelentőségű iskolaalapításával, majd 1954-től a debreceni intézmény igazgatójaként bizonyította Kodály számára is, hogy az általa vezetett debreceni iskola képes

„példát adni a szolfézs- és hangszertanítás összehangolására, énekes alapon álló hangszertanítással új énekekre hívni a hangszereket, a környékre kisugárzó működéssel hangzó életre bírni a néma berkeket.” (Kodály bejegyzése a szakközépiskola vendégkönyvébe.)

Gulyás volt a vezetője annak a leánykarnak, mely 1958-ban megnyerte a llangolleni nemzetközi kórusverseny I. díját, majd a következő évben Arezzóban is remekelt. Itt már vegyeskari kategóriában is indultak, s a következő évtizedben külföldi szerepléseik kapcsán az ország „daloló diplomataivá” váltak. A vegyeskar 1971 óta hivatásos együttes, mely Kodály kórusműveinek hiteles előadása mellett az oratorikus irodalom, valamint a kortárs magyar és külföldi kórusművek európai színvonalú tolmácsolója. Gulyás után többek között *Erdei Péter*, *Strausz Kálmán*, *Kamp Salamon* és *Pad Zoltán* irányította az énekkart, mely jelenleg *Szabó Sípós Máté* vezetésével működik.

A zenetanárképzés, mely 1966-ban immár intézményesen is önállósult, Debrecenben is megkezdődött. Ennek szükségességét *Simonffy Emil*, az akkori zenedei igazgató már 1906-ban egy memorandumban megfogalmazta, megvalósítására azonban csak 60 év múlva került sor. A hároméves képzés hangszeres- és ének-zene-szolfézs szakos tanárokat képzett, majd 1974-ben az országban elsőként jött létre a szolfézs- és ének-zene tanárokat, valamint karvezetőket képző főiskolai szak. Megalapítója *Szesztay Zsolt* volt, aki – Kodállal ápolta személyes kapcsolata

révén is – tanárképző tanárként a kodályi zenepedagógia hiteles továbbadója, karnagyként pedig műveinek kiváló tolmácsolója volt.

Szesztay Zsolt hívtá életre 1985-ben a **Bárdos Szimpóziumok** rendezvénysorozatát, mely azóta 32 alkalommal nyújtott továbbképzési és szakmai találkozási lehetőséget az ország zenepedagógusainak, karvezetőinek. Fontos szerepe volt ebben

Duffek Mihálynak, a különböző névváltozásokon átesett, jelenleg a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara nevet viselő intézményt 25 éven át vezető zongoraművész-tanárnak.

Bár a találkozó *Bárdos Lajos* nevét viseli, mégis mindig jelen volt Kodály szellemisége: az előadások, bemutató foglalkozások témája és metodikai megoldásai, valamint a kórushangversenyek műsora igazolja ezt. *Szőnyi Erzsébet*, Kodály szellemi örököseinek leghitelesebb képviselője rendszeres előadója vagy vendége volt a szimpóziumoknak, Ittész Mihály, a Magyar Kodály Társaság nemrég elhunyt elnöke pedig ötletadóként, előadóként, kiadványaink lektoraként segítette a rendezvénysorozat munkáját.

Kodály szellemisége jelen van az intézmény napi tanárképző tevékenységében. Az utóbbi másfél évtized túlságosan is gyakran változó felsőoktatási koncepcióiban a kar mindig igyekezett megtalálni annak a lehetőségét, hogy a kodályi elvárásoknak megfelelő szemléletű, magas szintű szakmai és pedagógiai felkészültségű, inspiráló erejű tanárokat és karvezetőket képezzen. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a Kodály nevet viselő alsó- és középfokú debreceni zenei intézménnyel való szoros együttműködés, mely a hallgatói utánpótlást, s egyben a gyakorlati képzés helyszínét is biztosítja. Jelenleg a Magyarországon akkreditált zene-tanári képesítések legtöbbje megszerezhető intézményünkben, szűkebb szakterületünkön pedig valamennyi: ének-zene-, szolfézs-, zeneismeret-, zeneelmélet-tanári, valamint egyházzene-tanári alsó- és középfokú tanításra jogosító, valamint kóruskarnagy-művészi képesítés.

Bár helyi tagcsoportunk nincs, de napi munkánk, valamint a nyíregyházi tagcsoporttal való szoros együttműködésünk révén úgy érezzük, hogy 40 éve méltó módon szolgáljuk a Magyar Kodály Társaság célkitűzéseit.

Dr. S. Szabó Márta
Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar